

Opinie & Debat

ADMINISTRATIEF ONVINDBAAR

Erken ook naamloze pasgeborenen die dood worden gevonden

Sinds 2019 kunnen ouders hun levenloos geboren kind laten opnemen in de Basisregistratie Personen. Maar pasgeborenen die wél hebben geleefd en dood worden gevonden, blijven juridisch naamloos. Dat is niet uit te leggen.

Op 12 december 1969 werd in een vijver bij Museum Boijmans Van Beuningen in Rotterdam een rieten koffertje gevonden. Daarin lag een pasgeboren meisje. Overleden. Haar ouders onbekend, haar herkomst onbekend, haar naam onbekend.

Ruim vijftig jaar later meldden zich twee volwassen zussen bij onderzoeksstichting NIDAA. Zij zochten naar hun vermoedelijk verdwenen zusje, geboren in dezelfde periode. In hun familie waren aanwijzingen dat het meisje in het koffertje hun zusje kan zijn geweest. Ze wilden weten waar zij is begraven. Of zij ooit een naam heeft gekregen. Of er ergens een akte is, een spoor, een plek.

Die zoektocht liep dood. Geen openbare registratie. Geen vindbare administratieve plaats. Geen graf dat kan worden aangewezen. Uiteindelijk gaven de zussen haar zelf een naam: Livia. Niet omdat daarmee het verleden wordt opgelost, maar omdat een naam het minste is wat een mens toekomt.

Dit is een voorbeeld van een structurele lacune: deze kinderen blijven juridisch en administratief onvindbaar.

Sinds 4 februari 2019 kunnen ouders hun levenloos geboren kind laten opnemen in de Basisregistratie Personen (BRP). *De Volkskrant* meldde in september van dat jaar dat in de eerste maanden al 9.329 levenloos geboren kinderen waren geregistreerd. Dat cijfer liet zien hoe groot de behoefte was aan erkenning. Voor ouders was het geen bureaucratische formaliteit, maar herstel van een pijnlijke onzichtbaarheid: dit kind heeft bestaan, dit kind hoort bij ons gezin.

Maar dezelfde erkenning ontbreekt voor een nog schrijnender categorie: levend geboren, maar dood aangetroffen vondelingen. Het gaat om pasgeborenen van wie uit forensisch onderzoek blijkt of vermoed wordt dat zij kort buiten het moederlichaam hebben geleefd, maar van wie geen ouder wordt gevonden. Zij zijn niet levenloos geboren. Zij hebben geleefd. Toch kunnen zij niet op vergelijkbare wijze een naam en een vindbare plek in de publieke registers krijgen.

Dat is de paradox. Een kind dat nooit heeft geademd, kan sinds 2019 alsnog zichtbaar worden in de BRP. Een kind dat wél heeft geleefd, maar zonder bekende ouder dood wordt aangetroffen, blijft administratief een N.N.: *nomen nescio*, naam onbekend.

Dat verschil is moreel moeilijk te verdedigen. Het recht beschermt in deze gevallen vooral het bewijs, maar niet het kind. Natuurlijk moet het opsporingsbelang intact blijven.

Op het graf van een dood gevonden baby bij de Amsterdamse Slotterplas heeft de politie een oproep aan de moeder achtergelaten.

Foto ANP

Kerstin van Tiggelen is directeur-oprichter van onderzoeksstichting NIDAA.

Maar dat is geen argument om deze kinderen voorgoed naamloos te laten. Het is technisch en juridisch goed mogelijk om de interne N.N.-registratie te behouden én daarnaast een publieke naam en vindbare plaats te creëren. Voor het kind, en als later alsnog een moeder, vader, broer of zus op zoek gaat.

Daarom pleit NIDAA, met steun van Stichting Beschermd Wieg en forensisch psycholoog Katinka de Wijs-Heijlaerts, voor een nieuwe rechtsfiguur: postume tussenadoptie. Die

Een kind dat heeft geleefd, maar zonder bekende ouder dood wordt aangetroffen, blijft administratief een N.N.: nomen nescio, naam onbekend

term klinkt ongewoon, maar het voorstel is beperkt. Het gaat om een uitzonderlijke, rechterlijk getoetste mogelijkheid om een overleden, niet-geïdentificeerd pasgeboren kind alsnog een naam en publieke vindbaarheid te geven.

Deze wetwijziging vraagt geen groot nieuw stelsel, geen kostbare uitvoeringsorganisatie en geen fundamentele breuk met het familierecht. Zij vraagt vooral de erkenning dat ook deze kinderen meer zijn dan een gesloten strafdossier. Zij hebben geen ouder die voor hen naar het gemeenteloket kan gaan. Juist daarom moet de samenleving een minimale route bieden om hun bestaan zichtbaar te maken.

Nederland zette in 2019 een belangrijke stap voor ouders van levenloos geboren kinderen. Die stap was terecht, menselijk en breed gedragen. Maar daardoor is een nieuwe blinde vlek des te scherper zichtbaar geworden. Kinderen die hebben geleefd en zijn gestorven, behoren niet minder recht te hebben op vindbaarheid dan kinderen die levenloos zijn geboren.